

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (RP 141/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Marja Niiranen, finansministeriet
- finanssakkunnig Tony Valve, finansministeriet
- ledande sakkunnig Anne Kaleva, Skatteförvaltningen
- forskarprofessor Tuomas Kosonen, Statens ekonomiska forskningscentral
- skatteexpert Tiina Ruohola, Finlands näringsliv rf
- ledande expert Toni Jääskeläinen, Finsk Handel rf
- ledande skatteexpert Tomi Viitala, Centralhandelskammaren
- generalsekreterare Rosa Meriläinen, Kultur- och konstområdets centralorganisation KULTA rf
- intressebevakningsdirektör Lauri Kaira, Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry
- specialsakkunnig Kaarina Koskela, Lääketeollisuus ry
- jurist Sami Hämäläinen, Turism- och Restaurangförbundet rf
- chef för samhällspåverkan Niko Pankka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- ekonomidirektör Perttu Pajukoski, Finlands Olympiska Kommitté rf
- verksamhetsledare Minna Soininen, Suomen Paikallisliikenneliitto - Finlands Lokaltrafikförbund r.y.
- skatteexpert Jukka-Pekka Hellman, Företagarna i Finland rf
- verkställande direktör Sami Kerman, Tapahtumateollisuus ry
- ekonomisk expert Janne Kalluinen, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

Betänkande FiUB 18/2024 rd

- undervisnings- och kulturministeriet
- kommunikationsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Ålands landskapsregering
- Finlands Kommunförbund
- Erikoiskaupan liitto Etu ry
- Suomen kunto- ja terveystuokuntakeskusten yhdistys SKY ry
- Bokhandelsförbundet rf
- Linja-autoliitto rf
- LiveFIN rf
- Mikro- och ensamföretagare rf
- Sanasto rf
- Finlands Apotekareförbund rf
- Suomen Kirjailijaliitto r.y.
- Finlands Förlagsförening r.f.
- Konstnärsgillet i Finland
- Tapahtumateollisuus ry
- Befolkningsförbundet
- Lippupiste Oy
- Ticketmaster Ab
- Tiketti Oy.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att mervärdesskattelagen och lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen ändras.

Enligt propositionen överförs de nyttigheter som i nuläget omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Ändringen ska inte gälla tidningar och tidskrifter eller rundradioverksamhet.

Ändringen gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen ska också gälla kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motions-tjänster, tillträde till kulturella evenemang och anläggningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk, konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Dessutom överförs mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent.

Betänkande FiUB 18/2024 rd

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar i övrigt, men föreslår en precisering av ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 2 om lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen.

Allmänt

De föreslagna ändringarna ingår i de skattepolitiska åtgärder som stöder balanseringen av de offentliga finanserna i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo. Enligt regeringsprogrammet strävar regeringen genom sin skattepolitik efter att förbättra hushållens köpkraft, förbättra incitamenten för arbete och stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt. Regeringens skattepolitik uppmuntrar till arbete och företagande samt stöder inhemskt ägande.

I propositionen hänvisas till en ekonomivetenskaplig forskning som visar att en höjning av den bredbasiga konsumtionsskatten anses vara en mindre skadlig åtgärd för sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten än en skärpning av inkomstbeskattningen av arbete och företagsverksamhet. I mervärdesbeskattningen betonas ett fiskalt mål, och det är inte ändamålsenligt att använda denna skatteform till exempel för styrnings- och inkomstfördelningsändamål.

Det föreslås att de nyttigheter som i nuläget omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent överförs till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Den föreslagna ändringen gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen gäller också kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motionstjänster, tillträde till kulturella evenemang och anläggningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, skattepliktiga framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk, konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Ändringen gäller inte tidningar och tidskrifter eller rundradioverksamhet. Riksdagen behandlar för närvarande regeringens proposition RP 186/2024 rd, där det föreslås att rundradioverksamheten från ingången av 2026 ska omfattas av skattesatsen på 14 procent.

I den nu aktuella propositionen föreslås det dessutom att mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor överförs från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Den skattesats som ska tillämpas på dessa nyttigheter sjunker således från 25,5 procent till 14 procent.

Betänkande FiUB 18/2024 rd

Höjningen av den nedsatta mervärdesskattesatsen från 10 procent till 14 procent berör flera sektorer. Även om sakkunniga vid utskottets utfrågningar har kritiserat höjningen och ansett att den har skadliga konsekvenser för företagsklimatet inom de sektorer som berörs, har det vid utfrågningarna också framförts att en skärpning av den indirekta beskattningen är mindre skadlig för den ekonomiska tillväxten än en skärpning av beskattningen av arbete och företagsverksamhet.

Sammantaget anser utskottet att de föreslagna ändringarna är motiverade. De föreslagna höjningarna av skattesatserna utgör en del av de skattepolitiska åtgärder i regeringsprogrammet som stöder målet att balansera de offentliga finanserna. En höjning av de nedsatta mervärdesskattesatserna för också skattesatserna närmare den allmänna mervärdesskattesatsen på 25,5 procent.

Syftet med att mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor överförs till den nedsatta skattesatsen på 14 procent är att sänka konsumentpriset och på så sätt förbättra köpkraften hos dem som konsumerar dessa nyttigheter. Med beaktande av detta mål anser utskottet att det är viktigt att sänkningen av mervärdesskattesatsen på dessa hygienprodukter överförs till priserna.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför som helhet att statens skatteintäkter ökar. Enligt propositionen beräknas den föreslagna höjningen av den nedsatta skattesatsen statistiskt öka statens mervärdesskatteintäkter på årsnivå med 305 miljoner euro enligt 2025 års nivå. Det att hygienprodukter överförs till den nedsatta mervärdesskattesatsen på 14 procent beräknas i sin tur minska statens skatteintäkter med 12 miljoner euro.

Den slutliga inverkan på intäkterna blir enligt propositionen dock mindre än den statiska intäktskalkylen, eftersom en höjning av mervärdesskatten minskar konsumenternas köpkraft. Ändringen ökar också statens och andra motsvarande offentliga samfunds mervärdesskatteutgifter. Av propositionen framgår det att mervärdesskatteintäkterna ökar med 281 miljoner euro som en sammantagen effekt av att mervärdesskattesatsen på intimhygienprodukter sänks och de nyttigheter som omfattas av tillämpningsområdet för mervärdesskattesatsen på 10 procent överförs till mervärdesskattesatsen på 14 procent. När ökningen av statens mervärdesskatteutgifter till följd av höjningen beaktas, medför den sammantagna effekten att mervärdesskatteintäkterna ökar med cirka 211 miljoner euro.

År 2025 beräknas ökningen av mervärdesskatteintäkterna vara cirka 185 miljoner euro på årsnivå till följd av den två månader långa fördröjningen i redovisningen.

Höjningen av mervärdesskattesatsen för persontransporttjänster beräknas öka mervärdesskatteintäkterna med 72 miljoner euro. Å andra sidan ökar höjningen av skattesatsen för persontransporttjänster de ersättningar för resekostnader som offentliga samfund betalar. I propositionen beräknas ökningen av ersättningarna för resekostnader minska skatteintäkterna med uppskattningsvis 13 miljoner euro på årsnivå.

Till följd av skatteförhöjningen beräknas resekostnadsavdragen för ett allmänt forskaffningsmedel öka, vilket minskar intäkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster. Om den höjda mervärdesskatten överförs till fullt belopp till biljettpiserna inom kollektivtrafiken, minskar in-

Betänkande FiUB 18/2024 rd

täkterna av skatten på förvärvs- och kapitalinkomster enligt propositionen med cirka 3,5 miljoner euro.

Till följd av ändringen beräknas mervärdesskatteintäkterna från läkemedel öka med 101 miljoner euro. När statens ökande mervärdesskatteutgifter beaktas blir nettointäkten för staten 52 miljoner euro. Vid utfrågningen framfördes det att man i propositionens konsekvensbedömning inte har beaktat den aktuella propositionen med förslag till lagstiftning om styrning av socialskyddsfondernas besparingar till stärkande av statens och kommunernas ekonomi och om ändring av sjukdagpenningen (RP 123/2024 rd), där statens finansieringsandel av sjukförsäkringsavgifterna sänks till 51,4 procent 2025. Enligt uppgift till utskottet minskar en sänkning av statens finansieringsandel enligt RP 123/2024 statens mervärdesskatteutgifter med uppskattningsvis 11 miljoner euro till följd av höjningen av mervärdesskattesatsen. Således kan höjningen av mervärdesskattesatsen för läkemedel beräknas ge staten nettointäkter på 63 miljoner euro per år på 2025 års nivå i stället för de 52 miljoner euro som uppskattas i propositionen.

När det gäller bokbranschen har det vid utskottets utfrågningar bland annat framförts att en höjning av mervärdesskattesatsen höjer kostnaderna för bokanskaffningar som hör till den offentliga sektorn, till exempel anskaffningar av läromedel och böcker till bibliotek.

I propositionen bedöms det att de föreslagna ändringarnas konsekvenser för företagen bland annat är beroende av den bransch inom vilken företaget är verksamt. Om företagen inom branschen i fråga är arbetskraftsintensiva och marknadsförhållandena inte möjliggör att höjningarna i sin helhet överförs till priserna, belastar höjningen av mervärdesskatten dem mer än företag vars insatser till stor del utgörs av anskaffningar för vilka företaget kan dra av mervärdesskatten. Ett företag vars försäljning huvudsakligen sker direkt till konsumenterna kan ha svårare att överföra skattehöjningen vidare till priserna jämfört med företag som huvudsakligen säljer till företag och som i allmänhet har rätt att dra av den skatt som ingår i anskaffningarna. Propositionen lyfter också fram situationer där nyttigheterna lätt kan ersättas med motsvarande varor eller tjänster som köpts från utlandet, vilket kan leda till att företaget inte fullt ut kan överföra skattehöjningen till slutkonsumenterna utan att det förlorar sin försäljning till utländska konkurrenter. Sådana situationer kan enligt propositionen uppstå till exempel inom branscherna med inkvarterings- och persontransporttjänster.

Övergångsbestämmelser

Vid utfrågningen av sakkunniga har evenemangsbranschen lyft fram att det är problematiskt om inträdesbiljetten till ett evenemang köps av ett biljettföretag under 2024 och själva evenemanget äger rum under 2025. Biljettföretaget redovisar således intäkterna från biljettförsäljningen till evenemangsarrangören under 2025, och då är den mervärdesskattesats som ska tillämpas 14 procent. Evenemangsbranschen har föreslagit att tidpunkten då biljettföretaget redovisar försäljningsintäkterna till arrangören inte ska ha betydelse för fastställandet av mervärdesskattesatsen, utan tidpunkten för när kunden köpte biljetterna ska vara avgörande.

Enligt den i propositionen föreslagna ikraftträdandebestämmelsen träder lagen i kraft den 1 januari 2025. Lagen ska tillämpas när skyldigheten att betala skatt uppkommer den dag då lagen träder i kraft eller därefter. På förskottsbetalningar som influtit före lagens ikraftträdande tillämpas

Betänkande FiUB 18/2024 rd

den lagstiftning som gällde vid ikraftträdandet. Detta motsvarar tidigare praxis vid ändringar av skattesatser.

De bestämmelser i mervärdesskattelagen som gäller tidpunkten för uppkomsten av skyldigheten att betala skatt och vilken tidpunkt beskattningen gäller grundar sig på mervärdesskattedirektivet 2006/112/EG. Skyldigheten att betala skatt och den tillämpliga skattesatsen fastställs antingen a) enligt den tidpunkt när varan har levererats eller tjänsten utförts (huvudregeln) eller b) enligt den tidpunkt när förskottsbetalningen har influtit, det vill säga när betalningen har inkommit. I de flesta fall råder det inga tolkningsproblem i fråga om när förskottsbetalningen har influtit. Högsta förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande HFD: 2019:73 ansett att de medel som fanns på ett så kallat spärrkonto skulle betraktas utgöra penningtillgångar som säljaren ännu inte erhållit. Förskottsbetalningarna inflöt först när medlen hade frigjorts från spärrkontona.

Det kan i praktiken finnas olika praxis och avtal för hur förskottsbetalningar genomförs inom olika branscher. Biljettförsäljningen kan också ordnas på olika sätt inom evenemangsbranschen.

Det är inte möjligt att i fråga om förskottsbetalningar i mervärdesskattelagen ta in särskilda bestämmelser som gäller specifika branscher eller verksamhetsmodeller. Det är till exempel inte ändamålsenligt att undantagsvis för en viss bransch eller affärsverksamhet införa särskilda bestämmelser för en övergångsperiod, eftersom det skulle äventyra skatteneutraliteten och likabehandlingen av de skattskyldiga. Evenemangsbranschen omfattas således av samma lagstiftning som andra aktörer.

Om ingen förskottsbetalning tas ut av kunden, avgörs tidpunkten för försäljningen och den tillämpliga skattesatsen utifrån den tidpunkt då evenemanget ordnas (när tjänsten utförs). Om evenemanget ordnas under 2025, tillämpas en skattesats på 14 procent vid försäljningen.

Om biljettpriset under 2024 tas ut av kunden som en förskottsbetalning på det sätt som avses i mervärdesskattelagen, tillämpas mervärdesskattesatsen på 10 procent på försäljningen, även om evenemanget ordnas 2025.

Om biljettföretaget tar ut biljettpriset av kunden under 2024 och även redovisar avgiften till evenemangsarrangören under 2024 så att avgiften står till evenemangsarrangörens förfogande under 2024, tillämpas en mervärdesskattesats på 10 procent på försäljningen. Om redovisningen sker under 2025, tillämpas en skattesats på 14 procent på försäljningen.

Förslag till tillägg till ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 2

Vid sakkunnigutfrågningarna har det framförts att det till den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen fogas en bestämmelse om tillämpningen av 18 b § 1 mom. Den ändrade bestämmelsen ska tillämpas på import av varor när skyldigheten att betala skatt har uppkommit efter att lagen har trätt i kraft. Detta motsvarar tidigare bestämmelser vid ändringar av skattesatser.

Betänkande FiUB 18/2024 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 141/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 141/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten, 85 a § och 140 § 3 mom.,
sådana de lyder, 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten i lag 1780/2009, 85 a § i lagarna 345/2019, 623/2021 och 320/2024 samt 140 § 3 mom. i lag 1202/2011, och
fogas till 85 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 4—12 punkter samt till 85 §, sådan den lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 3—5 mom. som följer:

85 §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden:

-
- 3) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatsämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (*fodermedel*),
  - 4) persontransporter,
  - 5) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
  - 6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,
  - 7) böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,

Betänkande FiUB 18/2024 rd

8) tillträde till idrottsevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang, eller utnyttjande av idrottsanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom idrott eller fysisk träning eller utnyttjande eller tillhandahållande av lektionerna via direktströmning,

9) tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, mässor, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar eller liknande kulturella evenemang eller anläggningar, eller tillgång till direktströmning av nämnda evenemang eller besök,

10) honorar eller ersättning som avses i 45 § 1 mom. 1 och 2 punkten för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller andra offentligt uppträdande eller idrottsmän, om den som bedriver rörelse har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet,

11) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast om säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,

12) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3—5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Den med stöd av 1 mom. 1 punkten sänkta skattesatsen tillämpas inte på

---

4) gåvor.

Som böcker som avses i 1 mom. 7 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Som i 1 mom. 9 punkten avsett tillträde betraktas också tillträde till anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Den med stöd av 1 mom. 11 punkten nedsatta skattesatsen tillämpas inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §.

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

1) tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,

2) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av landskapet Ålands inkomster av medieavgifter.

Som publikationer som avses i 1 mom. 1 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

140 §

Om en skattskyldig återförsäljare tillämpar lagens allmänna bestämmelser på försäljning av konstverk, samlarföremål eller antikviteter som återförsäljaren själv importerar, eller på försäljning av sådana konstverk som återförsäljaren köpt och vid vars försäljning eller gemenskapsinterna förvärv nedsatt skattesats tillämpats med stöd av 85 § 1 mom. 11 punkten, avdras den i förvärvet ingående skatten för den kalendermånad till vilken skatten på försäljningen hänförs.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Betänkande FiUB 18/2024 rd

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt uppkommer den dag då lagen träder i kraft eller därefter, om inte något annat föreskrivs i 3 mom.

Lagen tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § i den lag som ändras genom denna lag hänförs till kalendermånader som infaller efter lagens ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av 18 b och 22 a § i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (1266/1996) 18 b § 1 mom. och 22 a § 1 mom.,

sådana de lyder, 18 b § 1 mom. i lagarna 1113/1999 och 707/2012 samt 22 a § 1 mom. i lag 202/2022, som följer:

18 b §

För import av sådana samlarföremål och antikviteter som avses i 79 d och 79 e § i mervärdesskattelagen ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden när

1) varan förs in till landskapet Åland från en annan del av landet eller från någon annan medlemsstat, eller när

2) varan förs in från landskapet Åland till en annan del av landet.

22 a §

En tidnings- eller tidskriftsmottagare som är skattskyldig för införseln av en tidning eller tidskrift kan lämna en deklARATION till Tullen i enlighet med denna paragraf, om det är fråga om införsel från gemenskapens territorium till landskapet Åland eller från landskapet Åland till det övriga Finland av i 85 a § 1 mom. 1 punkten i mervärdesskattelagen avsedda tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare och om tidningarna eller tidskrifterna har anskaffats och levererats som distansförsäljning. Skatt som ska betalas för införsel som deklarerats i enlighet med denna paragraf ska utifrån det beskattningsbeslut av Tullen som följer av deklARATIONEN betalas i enlighet med 64 § i tullagen (304/2016).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Betänkande FiUB 18/2024 rd

Bestämmelsen i 18 b § 1 mom. tillämpas när skyldigheten att betala skatt har uppkommit efter att lagen har trätt i kraft.

Helsingfors 12.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
medlem Otto Andersson sv
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Minna Reijonen saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf (delvis)
ersättare Sanna Antikainen saf (delvis)
ersättare Inka Hopsu gröna
ersättare Riitta Mäkinen sd
ersättare Ville Väyrynen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 18/2024 rd Reservation 1

Reservation 1 / sd

Motivering

Regeringen föreslår (RP 141/2024 rd) att mervärdesskattelagen ändras så att de nyttigheter som för närvarande omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent överförs till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Ändringen ska inte gälla tidningar och tidskrifter eller rundradioverksamhet. Höjningarna träder i kraft den 1 januari 2025. Dessutom överförs mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen på 25,5 procent till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent.

Ändringen gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen ska också gälla kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motions-tjänster, tillträde till kulturella evenemang och anläggningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk, konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Bakgrunden till propositionen är regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering och de fiskala mål som fastställts där. I regeringsprogrammet strävar man efter att lindra beskattningen av arbete och delvis ersätta förlorade skatteinkomster genom en höjning av konsumtionsbeskattningen, vilket syns bland annat i form av nedsatta mervärdesskattesatser och höjda punktskatter. Propositionen bygger på ett fiskalt mål och regeringen preciserar inte varför det är motiverat att ändra tyngdpunkten i skattesystemet på det sätt som nu föreslås.

Den föreslagna höjningen av de nedsatta mervärdesskattesatserna kommer att överföras till priserna på de berörda produkterna och tjänsterna. Det leder till att konsumentpriserna på dessa nyttigheter sannolikt stiger med 3,6 procent. Bakgrunden till de nedsatta mervärdesskattesatserna är de möjligheter som mervärdesskattedirektivet erbjuder vid tillämpningen av dem. De olika nedsatta skattesatserna har också ansetts ha olika användningsändamål. Till exempel har den nedsatta skattesatsen för läkemedel av hälsopolitiska skäl ansetts vara motiverad för att sänka priset på läkemedel. De nedsatta skattesatserna för persontransporter och inkvarteringsverksamhet har ansetts motarbeta den svarta ekonomin, eftersom inkvarterings- och transportverksamheten lätt kan ersättas med skattefri privatkonsumtion om det tas ut för höga skatter på dem. De nedsatta skattesatserna för kultur och idrott har hållit konsumtionspriserna på en lägre nivå, vilket ytterligare har bidragit till att allt fler tar del av kultur och idrott.

Nettointäkterna till följd av propositionen blir betydligt mindre än de ökade skatterna, eftersom en betydande del av mervärdesskatterna betalas av offentliga aktörer. Höjningarna av de nedsatta skattesatserna ökar statens skatteintäkter med 305 miljoner statistiskt räknat. Med beaktande av skattelättnaderna för intimhygienprodukter och den försvagade köpkraften hos konsumenterna beräknas mervärdesskatteintäkterna öka med 281 miljoner euro. När ökningen av statens mervär-

Betänkande FiUB 18/2024 rd

Reservation 1

desskatteutgifter beaktas, medför den sammantagna effekten att mervärdesskatteinkomsterna ökar med cirka 211 miljoner euro.

Kulturverksamheten och evenemangsbranschen samt turismen i anslutning till dem kommer att drabbas hårt av skatthöjningen. Dessa branscher har stor betydelse för Finlands ekonomi och de beräknas ha en betydande tillväxtpotential. Skatthöjningen tvingar dock dem att höja sina priser, vilket sannolikt kommer att leda till att branscherna krymper och arbetsplatser försvinner. Socialdemokraterna tror på att dessa branscher ger arbete, produktivitet och tillväxt och accepterar därför inte en betydande skatthöjning.

Mervärdesskattenivån på böcker i Finland är efter den föreslagna ändringen den näst högsta i EU. Bokbranschen har redan i flera års tid lidit av ett stigande kostnadstryck och en sjunkande försäljning. En skatteändring som höjer prissättningen försvagar ytterligare försäljningen av litteratur och kan eventuellt ytterligare försämra branschens redan svaga lönsamhet. Den fiskala effekten på 17 miljoner euro som höjningen av mervärdesskattesatsen för böcker ger försvagas av de omfattande bokanskaffningarna för den offentliga sektorns skol- och biblioteksväsende. Enligt Medieförbundets uppskattning blir de verkliga inkomsterna efter förändringen endast 13 miljoner euro när anskaffningarna inom den offentliga sektorn beaktas. Regeringen Orpos skatthöjningar och nedskärningar inom kultursektorn försvagar tillgången till kultur och litteratur, höjer priset på dessa och leder till att allt färre konsumerar kultur och litteratur. Socialdemokraterna motsätter sig detta och anser att staten bör fästa särskild uppmärksamhet vid och skydda kulturen och litteraturen för att den finländska kulturen ska vara uttrycksfull, trovärdig och tillgänglig i stor utsträckning även i framtiden. Höjningen av mervärdesskatten gäller också den ersättning för utlåning som författarna får och försämrar på så sätt författarnas utkomst, som också i övrigt redan har försämrats. Av anslaget på 16,6 miljoner euro för ersättning för utlåning går över två miljoner till mervärdesskatter efter regeringens ändring.

I propositionen motiveras åtgärden som en sysselsättningsåtgärd. Det är ingen trovärdig förklaring och ändringen har inte heller beräknats ha några positiva sysselsättningseffekter. Om propositionen genomförs försämras konsumtionen av många arbetskraftsintensiva tjänster vilket snarare leder till att sysselsättningen minskar. Höjningen av mervärdesskatten för persontransporter höjer dessutom priserna inom kollektivtrafiken, vilket försvagar incitamenten att arbeta, särskilt i stadsregionerna.

Ett centralt problem med tanke på propositionens fiskala mål är höjningen som gäller läkemedel. Staten betalar via Folkpensionsanstalten ungefär hälften av läkemedelskostnaderna i Finland. Därför leder höjningen av mervärdesskatten på läkemedel till att utgifterna för läkemedel ökar betydligt och tär på cirka hälften av inkomsterna från skatthöjningen. Resten av utgifterna riktas på ett oskäligt sätt till den arbetsoförmögna och äldre befolkningen, vilket gör förändringen till en regressiv skatthöjning. Tillsammans med regeringens övriga skattepolitik kommer effekterna på inkomstfördelningen efter höjningen av de nedsatta mervärdesskattesatserna att kraftigast drabba den del av befolkningen som har de lägsta inkomsterna, vilket är oacceptabelt.

Socialdemokraterna anser att det inte är förnuftigt att använda de nedsatta mervärdesskattesatserna för att rädda statsfinanserna. Regeringen höjer konsumtionsbeskattningen genom att öka den allmänna mervärdesskatten, de nedsatta mervärdesskattesatserna och alkohol- och tobaksskat-

Betänkande FiUB 18/2024 rd Reservation 1

ten. Orsaken är att regeringen trots omfattande anpassningsåtgärder ska kunna lindra inkomst- och punktbeskattningen på ett sätt som gynnar höginkomsttagare. Priserna på de nyttigheter som ändringen gäller stiger med cirka 3,6 procent, vilket ytterligare accelererar inflationen, som de senaste åren har ökat mer än inkomstnivån, och därmed försvagar finländarnas köpkraft.

Propositionens konsekvenser för evenemangsbranschen är problematiska när det gäller beskattningen av sådana evenemangsbiljetter som redan sålts. Den mervärdesskatt som ska betalas för evenemang som ordnas 2025 bestäms enligt den dag då biljettförsäljningen redovisas, trots att det tydligaste förfarandet för evenemangsbranschen skulle vara att skatten fastställts utifrån den dag då biljetten har sålts. Under övergången bör storleken på mervärdesskattesatsen fastställas utifrån tidpunkten för biljettförsäljningen så att skattesatsen på 10 procent tillämpas på biljetter som biljettföretaget säljer åt arrangören under 2024, även om biljetterna redovisas först 2025.

De farhågor angående statsfinanserna som ligger till grund för propositionen är motiverade, men den valda skattepolitiska linjen för att lösa dem håller inte för en närmare granskning. Regeringen överför skattehöjningar till konsumtionen utan att beakta hur åtgärderna påverkar köpkraften och den inhemska konsumtionen och därigenom den inhemska sysselsättningen. Socialdemokraterna motsätter sig de föreslagna skattehöjningarna och föreslår att regeringen avstår från sina planer på att höja beskattningen av produkter och tjänster som omfattas av de nedsatta skattesatserna. För att utveckla konsumtionsbeskattningen krävs en omfattande bedömning, men regeringens skattepolitik som berör konsumtion verkar i första hand bygga på kortsiktiga fiskala mål och på att bevaka intressena för de parter som står regeringspartierna nära.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med följande ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Betänkande FiUB 18/2024 rd
Reservation 1

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) ~~85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten,~~
85 a § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 345/2019 ~~och 140 § 3 mom.,~~
~~sådana de lyder, 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten i lag 1780/2009, 85 a § i lagarna~~
~~345/2019, 623/2021 och 320/2024 samt 140 § 3 mom. i lag 1202/2011, och~~
~~fogas till 85 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 4—12 punkter~~
~~samt till 85 §, sådan den lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 3—5 mom. som följer:—~~

85 §

(Enligt den gällande lagen)

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

(1—5 punkten enligt den gällande lagen)

6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrorelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,;

(7—11 punkten enligt den gällande lagen)

(2 och 3 mom. enligt den gällande lagen)

140 §

(Enligt den gällande lagen)

Ikraftträdande

(Enligt betänkandet)

Betänkande FiUB 18/2024 rd
Reservation 1

Helsingfors 12.11.2024

Joona Räsänen sd
Seppo Eskelinen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd
Riitta Mäkinen sd

Betänkande FiUB 18/2024 rd Reservation 2

Reservation 2 /cent

Motivering

Centern accepterar inte att mervärdesskattesatsen på 10 procent höjs till 14 procent.

Finland befinner sig i en allvarlig situation. Nu är det arbetslösheten, antalet konkurser och skulden som växer här. Tyvärr inte ekonomin och människornas välfärd. Det finns närmare 300 000 arbetslösa i Finland. Nästan 3 500 företag har sökts i konkurs inom ett år. I framtiden syns närmast obefintlig tillväxt. Det är det mest oroväckande av allt.

Regeringen har försummat att vidta effektiva tillväxtåtgärder. Däremot genomför regeringen flera skattehöjningar som försvagar tillväxten och som ökar utgifterna i vardagen för vanliga människor samt slår till mot mikroföretag och små och medelstora företag.

Regeringen Orpo höjde redan med snabb tidtabell den allmänna mervärdesskattesatsen till 25,5 procent den 1 september 2024 och gjorde Finland till ett land som mycket ivrigt beskattar konsumtion. Höjningen var överdimensionerad. Den allmänna mervärdesskattesatsen i Finland är efter Ungern den näst högsta i Europa.

Dessutom kommer regeringen från och med ingången av 2025 att avsevärt sänka hushållsavgiften och genom den nu aktuella propositionen höja skattesatsen på 10 procent till 14 procent, med undantag för tidningar och tidskrifter.

Den skärpning av mervärdesskattesatsen på 10 procent till 14 procent som regeringen föreslår gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen ska också gälla kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motionstjänster, tillträde till kulturella evenemang och anläggningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk, konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Det är fråga om en skattehöjning på hela 40 procent relativt sett. Höjningen drabbar till stor del samma branscher som led stora förluster på grund av coronapandemin och som fortfarande håller på att återhämta sig.

Höjningen gäller också inkvarteringsverksamhet vars tillväxtpotential är beroende av utländska turister. Inkvarteringsverksamheten bör i fråga om turismen från utlandet betraktas som jämförbar med exportbranschen. Höjningen av skattesatsen för inkvarteringsverksamheten påverkar näringsgrenens kostnadskonkurrenskraft negativt i den hårda internationella konkurrensen. Regeringen tar inte i beaktande att Finland redan är ett dyrt land för utländska turister.

Det finns inga förutsättningar att höja priserna på grund av förhöjda skatter, men regeringen tvingar nu företagen till det. Samtidigt blir de tvungna att pruta på sina egna intäkter och på så sätt

Betänkande FiUB 18/2024 rd Reservation 2

på investeringar i tillväxt. Samtidigt försvåras turismens tillväxt av nedskärningarna i Visit Finlands verksamhet.

Centern anser att det behövs ett tillväxtprogram för turistbranschen. Syftet med programmet ska vara att öka turismen till Finland med det dubbla inom tio år och återställa turismbalansen.

Regeringen beaktar inte de sammantagna konsekvenserna av överlappande anpassningsåtgärder. Exempelvis skulle sparåtgärderna i statens utgifter inom kultursektorn vara mer motiverade om regeringen inte samtidigt höjer skatterna så att också priserna på inträdesbiljetter måste höjas.

Enligt regeringsprogrammet strävar regeringen efter att få alla åldersgrupper att motionera mer. Det är svårt att se att höjningen av mervärdesskatten på idrottstjänster med 4 procentenheter på något sätt stöder det målet.

Konsumtionsskatterna har också en styrande effekt. Varför vill regeringen i ett svårt ekonomiskt läge sända konsumenterna ett budskap om att de förhållandevis kraftigaste skattehöjningarna riktar mot dem som tar del av kultur, idrott och turism, använder kollektivtrafik och behöver läkemedel?

Samlingspartiet har tidigare träffande konstaterat att det som man beskattar mindre får man mer av medan man får mindre av det som man beskattar mer.

Regeringen har tidigare sänkt beskattningen på öl med 25 miljoner euro. Genom den nu aktuella propositionen skärps däremot mervärdesskatten på till exempel idrottstjänster och böcker med totalt 28 miljoner euro.

Politik handlar om att göra värdebaserade val. Prioritetsordningen för regeringen Orpo är märklig.

Centern ställer sig bakom propositionen till den del som gäller att menstruationsskydd, inkontinensskydd och barnblöjor överförs från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Centern har länge strävat efter att skatten på dessa produkter skulle sänkas. Det är fråga om en skattesänkning som ökar jämställdheten och som också underlättar situationen för småbarnsfamiljer.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet och

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 med följande ändringar. (**Reservationens ändringsförslag**)*

Betänkande FiUB 18/2024 rd
Reservation 2

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
~~ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten, 85 a § och 140 § 3 mom.,~~
~~sådana de lyder, 85 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 4 punkten i lag 1780/2009, 85 a § i lagarna 345/2019, 623/2021 och 320/2024 samt 140 § 3 mom. i lag 1202/2011, och~~
~~fogas till 85 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, en ny 4—12 punkt samt till 85 §, sådan den lyder i lagarna 1780/2009 och 706/2012, nya 3—5 mom. som följer:~~

85 §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 14 procent av skattegrunden:

-----
3) fodermedel och foderblandningar samt råvaror och tillsatsämnen som är avsedda för tillverkningen av sådana, industriavfall att användas som djurfoder samt foderfisk (fodermedel),

4) mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,

5) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,

6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,

7) böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,

8) tillträde till idrottsevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang, eller utnyttjande av idrottsanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom idrott eller fysisk träning eller utnyttjande eller tillhandahållande av lektionerna via direktströmning,

-----
2 mom. (Enligt betänkandet)

Som böcker som avses i 1 mom. 7 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Betänkande FiUB 18/2024 rd
Reservation 2

~~Som i 1 mom. 9 punkten avsett tillträde betraktas också tillträde till anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.~~

~~Den med stöd av 1 mom. 11 punkten nedsatta skattesatsen tillämpas inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §.~~

---

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsintern förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

- 1) persontransporter,
- 2) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
- 3) tillträde till idrotsevenemang eller tillgång till direktströmning av dessa evenemang, eller utnyttjande av idrottsanläggningar och tillhandahållande av lektioner inom idrott eller fysisk träning eller utnyttjande eller tillhandahållande av lektionerna via direktströmning,
- 4) tillträde till föreställningar, teatrar, cirkusar, mässor, nöjesparker, konserter, museer, djurparker, biografier, utställningar eller liknande kulturella evenemang eller anläggningar, eller tillgång till direktströmning av nämnda evenemang eller besök,
- 5) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av landskapet Ålands inkomster av medieavgifter,
- 6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004),
- 7) böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,
- 8) tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,
- 9) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom,
- 10) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3—5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får,
- 11) honorar eller ersättning som avses i 45 § 1 mom. 1 och 2 punkten för försäljning av framträdanden av utövande konstnärer eller andra offentligt uppträdande eller idrottsmän, när den som bedriver rörelse har ansökt om att bli skattskyldig för denna verksamhet.

Som inträdesavgifter som avses i 1 mom. 4 punkten betraktas också avgifter av inträdesavgiftskarakter som tas ut för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Som publikationer som avses i 1 mom. 7 och 8 punkten betraktas inte

- 1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller 2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Den med stöd av 1 mom. 9 punkten nedsatta skattesatsen tillämpas inte på överlåtelse av sådana konstverk på vilka tillämpas det förfarande som avses i 79 a §.

Betänkande FiUB 18/2024 rd
Reservation 2

140 §

Om en skattskyldig återförsäljare tillämpar lagens allmänna bestämmelser på försäljning av konstverk, samlarföremål eller antikviteter som återförsäljaren själv importerar, eller på försäljning av sådana konstverk som återförsäljaren köpt och vid vars försäljning eller gemenskapsinterna förvärv nedsatt skattesats tillämpats med stöd av **85 § 1 mom. 9 punkten**, avdras den i förvärvet ingående skatten för den kalendermånad till vilken skatten på försäljningen hänförs.

Ikraftträdande
(Enligt betänkandet)

Helsingfors 12.11.2024

Markus Lohi cent
Mika Lintilä cent

Betänkande FiUB 18/2024 rd Reservation 3

Reservation 3 /gröna och vänst

Motivering

Regeringen föreslår RP 141/2024 rd att mervärdesskattelagen ändras så att de nyttigheter som för närvarande omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent överförs till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Ändringen gäller persontrafik, inkvarteringsverksamhet, gästhamnsverksamhet och läkemedel. Ändringen ska också gälla kultur- och idrottsverksamhet, såsom böcker, idrotts- och motionstjänster, tillträde till kulturella evenemang och anläggningar samt idrottsevenemang, utnyttjande av idrottsanläggningar, framträdanden av utövande konstnärer, idrottsmän eller andra offentligt uppträdande, importerade konstverk, konstverk som säljs av upphovsmannen eller en tillfällig försäljare samt de ersättningar som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Propositionen är problematisk i många hänseenden. Den är regressiv och drabbar låginkomsttagare värst. Regeringen genomför propositionen trots att social- och hälsovårdsministeriets färsk konsekvensbedömning visar att de mest betydande negativa konsekvenserna av ändringarna drabbar dem som redan är i utsatt ställning, det vill säga låginkomsttagare och personer som i stor utsträckning använder offentliga tjänster.

Höjningen av mervärdesskatten drabbar kultursektorn oskäligt hårt. Höjningen försämrar kultursektorns verksamhetsförutsättningar avsevärt i en situation där regeringen redan tidigare har riktat hänsynslösa nedskärningar mot sektorn. Anslagen för konst- och kultursektorn minskas redan i statsbudgeten för 2025 med sammanlagt cirka 20 miljoner euro jämfört med anslagen för 2024. Nedskärningarna och skattehöjningarna äventyrar den finländska konstens och kulturens livskraft, tillgänglighet och utvecklingsförutsättningar. Samtidigt försvagar höjningen av mervärdesskatterna möjligheterna att erbjuda ett brett och mångsidigt utbud av inhemsk litteratur. Anskaffningarna som görs till biblioteken räcker inte till för att upprätthålla den inhemska bokbranschen, och i ett svagt ekonomiskt läge gallras andra än absolut nödvändiga utgifter bort.

Höjningen av mervärdesskatten påverkar också priserna på receptbelagda läkemedel. Om ett läkemedel inte omfattas av Folkpensionsanstaltens läkemedelsersättning blir det konsumenten som får betala den höjda mervärdesskatten. Regeringen har redan tidigare beslutat höja initialsjälvrisken för läkemedelsersättningar från 50 euro till 70 euro. Höjningen av mervärdesskatten på läkemedel ökar alltså kostnaderna för att vara sjuk.

Höjningen kan öka också ojämlikheten i fråga om motion och idrott. När kostnaderna stiger är det möjligt att till exempel barnfamiljer med låga inkomster inte längre har råd med motion och idrott. De stigande priserna kan leda till att människor slutar utöva motion, vilket i långa loppet kan bli mycket dyrt för samhället. Det är i synnerhet de med små inkomster som betalar för konsekvenserna av regeringens anpassningsåtgärder. Enligt konsekvensbedömningarna drabbar regeringens nedskärningar till exempel ensamförsörjarfamiljer.

Betänkande FiUB 18/2024 rd Reservation 3

Samtidigt leder höjningen av mervärdesskatten oundvikligen till att kollektivtrafikbiljetterna blir dyrare. Det är problematiskt i en situation där utsläppen inom ansvarsfördelningssektorn knappt har sjunkit under de senaste åren. Trafiken är en stor utsläppskälla i Finland, och den nuvarande politiken tar oss allt längre bort från målen om minskade utsläpp.

Det är uppenbart att man måste sörja för Finlands skattebas. Regeringen bör dock i stället för att höja den nedsatta mervärdesskattesatsen slopa till exempel miljöskadliga skattestöd. Dessutom bör regeringen täppa till kryphålen i skattesystemet, till exempel i fråga om beskattning av utdelning från onoterade bolag. Enbart en reform av beskattningen av utdelning från onoterade bolag medför samma skatteinkomster som en höjning av den nedsatta mervärdesskattesatsen.

Positivt med propositionen är att mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor överförs från tillämpningsområdet för den allmänna skattesatsen till tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 14 procent. Vi anser dock att mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor bör överföras direkt till skattesatsen 10 procent.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslag 1 och 2,

att riksdagen godkänner ett nytt lagförslag och (Reservationens nya lagförslag)

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Reservationens nya lagförslag

1.

Lag

om ändring av 85 a § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 85 a § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 345/2019:

Betänkande FiUB 18/2024 rd
Reservation 3

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

(1—5 punkten enligt den gällande lagen)

6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrorelse, kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser, om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) samt mensskydd, inkontinensskydd och barnblöjor,

(7—11 punkten enligt den gällande lagen)

(2 och 3 mom. enligt den gällande lagen)

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt uppkommer den dag då lagen träder i kraft eller därefter, om inte något annat föreskrivs i 3 mom.

Lagen tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § i den lag som ändras genom denna lag hänförs till kalendermånader som infaller efter lagens ikraftträdande.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer att de biljetter till evenemang som sålts 2024 inte beskattas enligt den förhöjda mervärdesskatten, även om biljettföretaget redovisar försäljningsintäkterna först 2025. Alternativt ska den extra uppburna skatten återbäras.

Helsingfors 12.11.2024

Inka Hopsu gröna
Laura Meriluoto vänst